

Опис педагогічної ідеї

До творчої особистості через інновації

Життя доводить, що в складних умовах, що постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування і використання нового (нових ідей, задумів, нових підходів та рішень). Це людина, «яка володіє певним переліком якостей, а саме: рішучістю, вмінням не зупинятися на досягнутому, сміливістю мислення, вмінням бачити за межі того, що бачать сучасники і бачили попередники».

Пріоритетним завданням навчально-виховного процесу в сучасній школі є всебічний розвиток школярів, зокрема розвиток творчих здібностей особистості. І єдиним, на мою думку, найефективнішим засобом досягнення мети є інноваційні технології навчання. Інноваційний підхід забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, сприяє розвитку творчої особистості.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу інноваційних технологій навчання. Багато з них варті уваги сучасного педагога, який прагне дати якісний рівень знань, зробити урок цікавим, досягти максимального взаєморозуміння і співпраці між вчителем і учнем.

Саме тому я працюю над науково-методичною проблемою ***«Розвиток творчої особистості на уроках зарубіжної літератури через використання інноваційних технологій навчання»***.

Часто у роботі вчителі-словесники надмірно захоплюються використанням якоїсь однієї педагогічної технології, не помічаючи її «мінусів», не враховуючи індивідуальні особливості своїх учнів, їхню готовність до роботи за певною технологією. Вважаю, що сучасному педагогові необхідно вибрати те «зерно», що дасть змогу створити свою міні-методику. А у творчого вчителя і учні прагнутимуть до творчості.

Ретельно готуючись до кожного уроку, продумую хід заняття, добираю ефективні методи та прийоми. У своїй педагогічній практиці застосовую

інтеграцію окремих елементів таких сучасних технологій навчання:

- **біоадекватна технологія;**
- **вітагенна технологія;**
- **технологія розвивального навчання;**
- **технологія розвитку критичного мислення.**

Для того, щоб така інтеграція принесла бажаний результат, намагаюся вникнути в методику кожної з освітніх технологій і використовувати на своїх уроках залежно від теми, мети виучуваного матеріалу, а також типу уроку та навчального предмета.

Біоадекватна технологія. Ця методика орієнтована на розвиток цілісного мислення учнів – одночасної двопівкульної роботи мозку, яка дає змогу більш ефективно його використовувати, застосовуючи одночасно логіку й уяву.

Для активізації уваги, покращення успішності та здоров'я дітей використовую такі прийоми і методи: REAL-метод (навчальна релаксація), метод проєкту, артпедагогіка, робота з образом.

Вітагенна технологія. Вітагенне навчання («vita» – лат. життя; ген, генний – грец. genes – народжений) ґрунтується на актуалізації життєвого досвіду особистості. Воно надає дітям можливість вільно висловлювати свою думку, творчо підходити до розв'язання проблем, розвиває навички ведення дослідницької роботи.

Застосовую такі прийоми вітагенної технології:

- **прийом стартової актуалізації життєвого досвіду.** Це пряма постановка запитання «Що ви знаєте про...», постановка проблемного запитання у вигляді опису певної життєвої ситуації, пояснення епіграфа.

Для актуалізації застосовую різні вправи. Досить цікавими є «Амфора мудрості», «Невже це правда...», «Поза очі», «Літературні пазли», «Про них говорять», «Хто я», «Переплутаний ланцюжок», «Мотиваційні цитати чи картини».

- **прийом випереджувальної проєкції.** Це випереджувальні завдання, а саме: створення презентацій, плейкастів, скрапбукінга, кроссенса, каліграми до твору, спічу в малюнках, ФБ-сторінки героя твору чи письменника, театралізація, діалог з автором).

- **прийом вітагенних аналогій.** Це порівняння життєвих ситуацій, дій, вчинків героїв із своїм життям, сьогоденням, аналіз і висновки з ситуації. Цей прийом активно використовую під час розгляду картин, перегляду фільмів чи вистав. Застосовую вправи «Психологічний вітраж», «Мелодія душі», «Кольорограма», «Піраміда твору», «Відеоопитування», «Інтелект-карти».

- **прийом вітагенного натхнення** передбачає олюднення об'єктів живої і неживої природи. Досить цікавими є твори за темами «Подорож осіннього листочка», «Про що розповіла б рукавичка», бесіди на природі, складання казок. Застосовую цей прийом на пленерних уроках, наприклад, під час складання хоку.

- **прийом зведення вітагенних знань з освітніми** використовую при підбитті підсумків занять.

На цьому етапі уроку застосовую такі творчі завдання: «Асоціативно-живописний диктант», «Намалюй літературознавчий термін»; вправи: «Смачні парасольки», «Дзвіночки», «Рожеві окуляри», «Займи позицію», «Букет настрою», «Млин, смітник, валізка», «Браслет напам'ять», «Кораблик» тощо.

Технологія розвивального навчання. Мою увагу привернула технологія розвивального навчання, у якій актуальною є методика «**креолізації художніх текстів**». Використання креолізованих текстів допомагає не лише візуалізувати інформацію, а й сприяє активізації читацької діяльності здобувачів освіти, створенню для кожного з них «ситуації успіху».

Перш за все я застосовую у своїй роботі наступні типи текстів: комікси, меми, буктрейлери, буклети, постери, мудборди. Цікавими формами роботи є лепбук, антибук, фотоколаж, дудл. За допомогою мнемотехніки та інфографіки створюємо ейдос-конспекти. А ще діти люблять робити оригінальні книжкові інсталяції.

Технологія розвитку критичного мислення. На уроці шляхом інтеграції вказаних вище технологій прагну розвивати критичне мислення учнів. На мою думку, дієвими методами для розвитку критичного мислення є «Запитання Квінтіліана», «Запитаймо в автора», стратегія «РАФТ», «Модель 6W»,

«Прогнозування за ілюстрацією», «Драматичні ролі», «Алфавіт», «Діаманта», «Придумування історії з шостим словом», «Шість капелюхів мислення».

До того ж часто використовую **медіатехнології**. Це різні інтерактивні вправи (вікторини, тести, ігри «Перший мільйон», «Знайди пару», «Хмарки тегів», колаж), створені на сервісах LearningApps, Childdevelop, Collage та ін.

Продуктивними на своїх уроках вважаю ще такі творчі завдання:

- нагородити епітетами героїв літературного твору;
- скласти фанфік за мотивами твору;
- анкета літературного героя, письменника;
- лист до героя, автора;
- написати кіносценарій за мотивами літературного твору.

Постійно поглиблюю свої знання, опрацьовую додаткову літературу, привчаю до цього і своїх учнів. Прагну донести до них таку аксіому – підручник не є єдиним джерелом знань, тому варто вивчати різні погляди на проблему із посібників, словників, довідників, інтернет-ресурсів.

Систематично спрямовую роботу на уроках на встановлення міжпредметних зв'язків та міжпредметної інтеграції.

Для активізації творчої роботи використовую різні типи нестандартних уроків, а саме: урок-тренінг, урок-подорож, урок-диспут, урок-дослідження, урок-спогад, урок-казка, урок-свято, урок-поетичний турнір, урок-настрій. Пропоную також учням виступити в ролі вчителя.

Ніколи не забуваю, що в кожній дитини є задатки і їх потрібно побачити, зрозуміти, розвинути. Кожна дитина особлива, по-своєму неповторна й обдарована. Звернення вчителя до її найкращих почуттів обов'язково матиме успіх і знайде відгук у дитячих серцях.

Вивчення художнього твору не закінчується на уроці, а продовжується і в позакласній роботі. Разом з дітьми створюємо проекти, тематичні та ювілейні газети, готуємо літературно-музичні композиції, різноманітні ігри, конкурси, проводимо тижні зарубіжної літератури. Тут учні підсвідомо вчаться міжособистісному спілкуванню, відповідальності за результати своєї діяльності, самореалізації своїх творчих можливостей. Адже кожен намагається зробити вагомий внесок у спільну справу, виявивши свій

особистісний творчий потенціал. Постійно залучаю школярів до участі в різноманітних творчих конкурсах : «Новорічні фантазії», «Зустріч з книгою на уроці світової літератури, яка залишила слід у моєму житті», «Відгук на прочитану влітку книгу», «Кращий літературний переклад поетичного твору світової літератури», «У світі все починається з мами», «Лист літературному героєві», «Юні літератори Волині», «Sunflower».

Усі учасники отримали сертифікати та дипломи. Наприклад, учениця 11 класу Тарасюк Тетяна нагороджена дипломом II ступеня лауреата в номінації «Поетичний дарунок для мами», учень 11 класу Кондратюк Богдан – дипломом переможця обласного конкурсу «Юні літератори Волині», а учениця 8 класу Козел Оксана вже двічі – дипломом I ступеня Всеукраїнського рівня в конкурсі «Sunflower».

Також такі учні як Тарасюк Тетяна і Юхимчук Катерина були неодноразовими призерами олімпіад і конкурсів з мови і літератури.

Два роки поспіль мої вихованці займають призові місця на Міжнародній дистанційній олімпіаді від проекту «Всеосвіта» і були нагороджені дипломами.

Постійно працюю над підвищенням своєї професійної компетенції. Багато можливостей для самоосвіти та вдосконалення фахової майстерності надає часопис «Зарубіжна література в школах України», який я регулярно передплачую. З цією метою брала участь у заняттях дистанційних тренінгів «Типи аналізу художнього твору, адаптовані до шкільної практики», «Фанфіки в шкільній практиці викладання літератури», «Організація методичної роботи з учителями світової літератури». Була учасником Всеукраїнських конкурсів для вчителів «Мультимедійна презентація на сучасному уроці світової літератури», «Сценарій позакласного заходу», «Урок, яким я пишаюся», «Яскраве світло класики і сучасної літератури», «Всім серцем любіть Україну». Мої роботи були надруковані в журналах «Зарубіжна література в школах України» та «Педагогічний пошук». Беру участь в онлайн-конференціях, марафонах

та вебінарах, проходжу онлайн-курси на платформі «Edera». Також є учасником обласних семінарів та зустрічей.

У 2014 році взяла участь в регіональному турі всеукраїнського конкурсу «Учитель року», де здобула номінацію «Кращий інтернет-ресурс», а у 2020 році стала переможцем зонального та регіонального етапів цього конкурсу.

У 2017 році за підсумками обласної виставки дидактичних та методичних матеріалів «Творчі сходинки педагогів Волині» була нагороджена дипломом III ступеня.

Поширюю власний педагогічний досвід серед спільнот освітян України «На урок», «Всеосвіта», «Шкільне життя».

Нині я є керівником районного методичного об'єднання вчителів зарубіжної літератури і російської мови та керівником шкільного методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін. Маю власний сайт, де розміщую уроки, мультимедійні розробки та інші матеріали.

У своїй роботі завжди орієнтуюся на Дитину як найвищу цінність людства.

Хочу навчити своїх учнів самостійно працювати з літературою, зацікавити дітей своїм предметом.

Анкетування учнів засвідчило, що вони із задоволенням працюють на уроках зарубіжної літератури і беруть участь у різноманітних вправах. Школярі більше стали читати, користуватися додатковою літературою.

Діагностичний моніторинг знань учнів показав, що використання інноваційних технологій сприяє підвищенню рівня навчальних досягнень, активізації пізнавальної діяльності, робить навчальний процес продуктивнішим.

Отже, у процесі своєї роботи я переконалася, що лише вдала інтеграція сучасних педагогічних технологій біоадекватного, вітагенного, розвивального навчання на основі постійного розвитку критичного мислення учнів дасть змогу розвивати творчі здібності, а значить, і формувати творчу особистість учня. Проте ефект від використання інноваційних технологій максимальним буде тоді, коли сам учитель глибоко усвідомить суть і

необхідність такої роботи, при цьому врахує вікові особливості та рівень розвитку учнів класу.

Китайська мудрість гласить: «Не бійся, що не знаєш – бійся, що не навчишся». А вчитися ніколи не пізно.

Пам'ятаю, що література – це Храм. Тож даю можливість нашим учням у цьому величному Храмі відчути Таїну Слова, завмерти перед його Тишею, насолодитися його Музикою. Прагну не загубити Літературу в самій Літературі.

